

[Wilhelm]

frem have et forslag, der havde ubegrænsede provenuvirkninger. Jeg ved ikke, om det var det, der lå i hr. Lawaetz' bemærkninger.

Der er et reelt problem her, og det er vi parat til at se på, men hvor det kun betyder en lidt større beskatning end den alt for lempe- lige, der ligger på årelange, reelle gevinster, synes vi ikke, det er et rigtigt sted at begynde at lave skattelettelser.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Fogh):

Må jeg først sige til hr. Lykketoft, at spørgsmålet om, hvorvidt det problem, vi stod over for, kunne løses administrativt, er selvfølgelig blevet undersøgt. Enhver skatteordfører i folketinget og jeg selv ved, hvilken byrde det er med alle de skattelove, vi har, og hvis der var en mulighed for at gøre det på en rimelig måde og en juridisk acceptabel måde ved blot at ordne det administrativt og ikke ved lovgivning, så ville jeg ikke have fremsat lovforslaget.

Flere har hæftet sig ved spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget er symmetrisk eller ej. Det har bl. a. hr. Rahbæk Møller spurgt om. Også hr. Wilhelm var lidt inde på den tanke, og det samme gjaldt hr. Bernhard Baunsgaard.

For så vidt er forslaget symmetrisk i den forstand, at hvis vi kommer ind i en periode med faldende kurser, så vil den kontante salgssum være lavere end den kontante anskaffelsessum, når der handles til samme nominelle pris, og i en sådan situation vil der ikke komme nogen fortjeneste frem til beskatning. Jeg synes ikke rigtig, jeg i dag vil komme ind på alle de tekniske ting i forbindelse med situationen med faldende kurser, men jeg er naturligvis parat til at redegøre for det både mundtligt og skriftligt under udvalgsarbejdet.

Derimod er der et par andre synspunkter, jeg gerne lige vil nævne noget om. Hr. Lawaetz sagde, at jeg havde været venlig, men venligheden var kun pebernødder. Jeg synes også, det er et venligt forslag, men lad os lige prøve at se på, hvordan det virker i praksis. Situationen er jo den, at beskatningen af værdistigninger i fast ejendom jo ikke er altomfattende i dette land, og det er godt, den ikke er det. For det første er parcelhuse undtaget, når man har haft dem i over 2 år,

og herudover sker der en aftrapning af beskatningsgrundlaget i løbet af 7 år. Det vil med andre ord sige, at alle, der har haft deres hus mere end 7 år, ikke bliver beskattet, når de sælger deres hus. Det er altså et meget lille antal husejere, der i det hele taget kommer ind under denne lovgivning. Det er derfor, lovforslaget efter min mening er vigtigt og centralt, for det respekterer netop de få skatteydere, der kommer i klemme i et system på grund af en udvikling, som man af gode grunde ikke kunne forudse, da man lavede loven.

Det er derfor heller ikke rigtigt, når hr. Wilhelm siger, at nu har man i 10 år haft de og de fordele, så nu skal man ikke have yderligere fordele. Ja men de, der har haft deres huse i 10 år, er slet ikke omfattet af lovforslaget.

I øvrigt takker jeg for den venlige behandling af lovforslaget og er altså parat til at opklare nogle af de mere tekniske spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om skatteydernes adgang til forsvarerbistand under en administrativ skattestraffesag.

(Fremsat 2/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Dette lovforslag skal give mulighed for beskikkelse af advokater ved administrative

[Sonja Mikkelsen]

skattestraffesager, dvs. sager, hvor skatteydere har erklæret sig skyldige i en overtrædelse af enten skattekontrolloven eller kildekatte-loven.

Nu er det sådan, at skatteydere altid kan kræve rettergang og dermed også blive omfattet af reglerne om beskikkelse af en forsvarer efter retsplejeloven. Retsløse er skatteyderne altså ikke.

I bemærkningerne til lovforslaget er anført, at staten vil få en ekstra udgift på 1 mill. kr. Det er anslået ud fra, at der bliver ca. 100 sager om året. Men hertil kommer den belastning, der vil ske af retten, når der skal tages stilling til beskikkelse og til vederlagets størrelse til forsvarer. Skattemyndighederne vil også få ekstra arbejde. Der skal vejledes om reglerne over for skatteyderne, og der vil være langt flere end 100 skatteydere, der skal vejledes. Desuden vil det give et ekstra administrativt arbejde med henvendelse til retten osv.

Socialdemokratiet er noget forundret over den prioritering, som regeringen foretager, når det gælder brug af det offentlige og de offentlige midler. Vi kan snildt pege på en række andre ting, som vi vil finde noget væsentligere at bruge kræfter på og bruge penge på.

Socialdemokratiet afviser ikke hermed at medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vi vil stille en række spørgsmål i udvalget til belysning af det reelle behov for dette lovforslags gennemførelse og den retssikkerhed, der allerede er til stede. Det er vores opfattelse, at selv mindre udgiftskrævende sager bør ses i en politisk sammenhæng.

Hagen Hagensen (KF):

Det lød ligefrem, som om den ordfører, der forlod talerstolen nu, ikke syntes særlig godt om dette lovforslag, og det kan jeg faktisk slet ikke forstå. Det drejer sig om retssikkerhed for borgerne, og at man egentlig skal sørge for, at ingen kommer i klemme på grund af forhold, som kunne være ordnet på anden vis, hvis man havde haft en sagkyndig bistand.

Jeg hilser dette lovforslag velkommen, fordi det styrker borgernes retssikkerhed og giver en fornuftig mulighed for et samvirke mellem skattemyndigheder og den borger, der på en eller anden måde skal tilsvare et

skattebeløb, som ikke har været gjort op under den selvangivelse, der har foreligget for en række år.

Der er grund til at sørge for, at vi i størst muligt omfang kan få sager, hvor der er tale om skatteefterbetaling og bøder, afgjort administrativt, således at vi ikke behøver at have et stort antal retssager om disse forhold. Det er beklageligt, at vi skal have retssager af denne art, men folk er nu engang ikke alle lige gode, men der skal sørges for, at vi i videst muligt omfang kan opnå at få en administrativ afgørelse af sagerne.

Men man kan jo heller ikke se bort fra, at der i disse sager kan føles en mindre tryk hos den mindre kyndige borger, der stilles over for den ekspertise, som skattemyndighederne har, når skatteforhold, der ofte kan dreje sig om en hel række ting af regnskabsmæssig art, skal gøres op, og derfor skal man sørge for, at den pågældende har ordentlig bistand.

Det drejer sig jo ikke om, som fru Sonja Mikkelsen siger, at man har erklæret sig skyldig. Nej, det drejer sig om, at man skal gennemgå en række forhold med henblik på at se, om det er noget, der skal efterbeskattes, om det er noget, der skal betales bøde af, eller det er et forhold, der måske slet ikke giver anledning til, at der rejses krav om efterbetaling og bøde.

Derfor synes jeg, det er en fornuftig ting at få dette, som skatteministeren foreslår her, nemlig at der kan beskikkes en forsvarer efter regler, der ligger så tæt op ad retsplejeloven som nu engang gør; vi kan gøre nogle bemærkninger herom, når vi når til udvalgsarbejdet. Jeg synes, det er fornuftigt, det, der er ramt, nemlig at man kan beskikke; der er jo ingen, som ikke ønsker det, der skal påtvinges en forsvarer. Det kan rejses af skatteyderen, det kan rejses af skattevæsenet, men det er dommeren, der ud fra ordet »kan« afgør, om der er grund til at gøre det.

Så er der heller ikke grund til at have nogen beløbsgrænse, det kan være sagens beskaffenhed, det kan være skatteyderens person, det kan være alder, det kan være handicap af den ene eller den anden art, der kan være komplicerede sager, som måske i kroner og øre ikke drejer sig om særlig meget, men hvor der er behov for at have den bistand, og der kan endelig også være det, som desværre er forekommet: et modsætningsfor-

[Hagen Hagensen]

hold mellem skatteyderen og de folk inden for skattevæsenet, der skal opgøre sagerne. Netop derfor skal vi have den retssikkerhed, som beskikkelse af en forsvarer i disse sager kan give.

Jeg synes, man skal se på det med velvilje og søge det gennemført. Det betrygger borgeren, og det vil derigennem også betrygge skattevæsenets folk, at de når de rigtige resultater i sagerne.

Knud Andersen (V):

Lovforslaget tilsigter at styrke skatteyderens retssikkerhed, og det er jo rigtigt, at vi alle skal føle den fornødne tillid til det system, som nogle af os en gang imellem kan føle som en modstander, når vi diskuterer, og når vi kigger på vores selvangivelse.

Der er jo heldigvis i den senere tid sket en række meget positive tiltag i nøjagtig samme retning, og det må være væsentligt, at vi som skatteydere har den samme mulighed for at kende de rigtige sammenhænge som dem, der er systemets repræsentanter.

Med dette forslag får skatteyderen adgang til nøjagtig de samme oplysninger, som skattemyndighederne har. Venstre medvirker gerne til at sikre skatteborgerne denne mulighed, og derfor kan vi anbefale lovforslaget, som det foreligger.

Rahbæk Møller (SF):

Fra SFs side er vi positive over for det foreliggende lovforslag. Vi mener, det er væsentligt, at det er muligt at få sin ret på en økonomisk overkommelig måde, og vi synes, at dette forslag, der bygger på retsplejelovens almindelige principper, er et udmærket bud på en sådan lovgivning.

Det, jeg godt kunne tænke mig at tage op, var, om dette princip ikke kunne udvides til en lang række andre områder, hvor borgere og myndigheder er i konflikt med hinanden. Vi har i de senere år haft en lang diskussion om fradragsret for advokatbistand i skattesager i almindelighed, og dér har borgerskabet desværre nu vundet uden om folketinget. Jeg synes, den sag bør tages op igen, og den bør tages op i en bredere sammenhæng, altså ikke kun skatteområdet, men også miljøområdet, socialområdet og alle mulige andre områder, hvor borgere og myndigheder er i konflikt, og så synes jeg, vi burde lave en

lovgivning, der følger de samme principper, som ministeren har brugt i dette forslag.

Stubbjær Pedersen (CD):

Som tidligere ordførere har været inde på, er dette klart et forslag, som forbedrer retssikkerheden for den enkelte skatteborger. Der kan nu ligesom i retsplejeloven beskikkes en skatteyder en forsvarer, såfremt han ønsker det; han kan altså få professionel rådgivning og vejledning til at vurdere en sag, han er part i. Skattelovgivningen er og må nødvendigvis være kompliceret, og det er svært for mange borgere at finde sig selv og deres situation i en given lov.

Derfor synes CD, det er et udmærket forslag, skatteministeren kommer med som et led i det forsøg, skatteministeren gør for at forbedre retssikkerheden generelt for borgerne. Vi vil se positivt på det under udvalgsarbejdet og håbe, at vi hurtigt kan få det færdigbehandlet.

Lawaetz (FP):

Der har været en del debat om dette emne, og en af skatteministeren nedsat kommission er kommet med en betænkning, der danner grundlag for lovforslaget.

Der er efter fremskridtspartiets opfattelse to principielle synspunkter i sagen, og disse synspunkter virker indbyrdes med modsat fortegn.

Det positive synspunkt går ud på, at mange skatteborgere hvert år får ørerne i skattemaskinen ofte mere eller mindre uforskyldt, simpelt hen fordi skattelovgivningen for den almindelige borger er en helt uoverskuelig labyrint. Og har man først ørerne i maskinen, er man på forhånd den lille over for en skattemyndighed med masser af kompetence og ekspertise og en hær af trænede specialister.

Man skal også huske, at skattevæsenet er tilbøjelig til på forhånd at se en skrækkelig skattesnyder i hver en skikkelig borger, der får en sag imod sig. Det er udgangspunktet ved startlinjen – et stort handicap for skatteyderen. Den lille mand har måske ikke haft råd til en revisor eller i hvert fald ikke til en dygtig revisor, og så står han dér med truslen om straffesag. Ofte forekommer det ham helt uoverskueligt at tage sagen op mod mastodonten på den anden side af bordet på

[Lawaetz]

grund af vældige udgifter til revisorhjælp og måske lige så store udgifter til juridisk bistand, og så giver han op og sluger en måske uretfærdig administrativ afgørelse – uretfærdig, fordi han ikke har magtet at få sine synspunkter og eventuelle formildende omstændigheder frem. Derfor ville advokatbistand i mange tilfælde være rimelig, ganske simpelt fordi man efter dansk retsplejelov skylder borgeren den størst mulige retfærdighed.

Det omvendte synspunkt er, at advokatbistand også i visse tilfælde vil kunne misbruges af den dygtige, mere professionelle skatteyder, skatteyderen, der er specialist i at finde huller i den udviklede skattelovgivning, og som bevidst udnytter den. Han burde ikke have hjælp.

Som et andet negativt moment må vi fra fremskridtspartiet fremhæve, at det er en ny offentlig udgift, som også fru Sonja Mikkelsen var inde på, og at vi har lidt tvivl om, at det vil holde sig inden for den stipulerede million kroner pr. år.

Der er imidlertid i vores gruppe et overvejende positivt syn på forslaget, så vi vil behandle det videre ud fra de synspunkter.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den radikale folketingsgruppe er også positivt indstillet over for at drøfte dette problem, men jeg gør opmærksom på bemærkningerne til lovforslagets § 1, hvor der siges, at dette lovforslag skal udbygges med administrative forskrifter om, i hvilke sager der skal gives vejledning, hvilke skattemyndigheder der har pligt til at give vejledning, på hvilket tidspunkt af sagsbehandlingen vejledning skal gives, og hvorvidt det skal tilkendes, at udgiften til forsvareren kan komme til at påhvile skatteyderen selv.

Før jeg giver endelig tilslutning, vil jeg gerne have mere oplysning om disse punkter og et par til i udvalget, men på forhånd er vi altså positivt indstillet.

Wilhelm (VS):

VS er især principielt velvilligt indstillet over for dette forslag. Vi mener ikke, at man skal være smålig med en million kroner eller for den sags skyld et par stykker, når det drejer sig om at øge borgerens retssikkerhed. Det er da rigtigt, som fru Sonja Mikkelsen

sagde, at man kan ty til de almindelige retsplejeprincipper, at man kan få sagerne for domstolene, og at man dér har mulighed for at få beskikket advokat. Men når vi nu har, hvad man i øvrigt kan rejse en større principdiskussion om – det skal jeg ikke gøre ved denne lejlighed – muligheden for at afgøre nogle skattesager administrativt, så kan jeg ikke se nogen rimelighed i at indbygge en dynamik, hvor man sådan set provokerer borgerne til nødvendigvis at nægte at modtage afgørelsen for at bringe den videre for domstolene for dér at få beskikket en advokat. Det synes jeg er en meget kringlet måde at angribe dette problem på. Men ligesom hr. Bernhard Baunsgaard ønsker også jeg at se de nærmere retningslinjer.

Jeg hæfter mig især ved den passus i § 1 og i fremsættelsestalen, hvor man siger, at der skal kunne beskikkes advokat svarende til retsplejelovens regler, når det efter sagens beskaffenhed må anses for ønskeligt. Jeg synes ikke, det vil være godt, hvis man har holdt dette forslags forventede udgifter nede omkring 1 mill. kr., fordi man har i baghovedet, at man kun vil anse det for ønskeligt efter sagens beskaffenhed, hvis det er de virkelige juridisk interessante sager, hvor skatteborgeren lige har bevæget sig på kanten af lovgivningen, sådan at det både for skattedirektoratet og for juristerne er enormt interessant, hvordan sagen vil falde ud.

Jeg synes, vi må se nogle retningslinjer, som gør, at også almindelige borgers meget mere banale sager er med i ordningen, når det i øvrigt efter personlige forhold osv. er ønskeligt, og at vi ikke skal have en definition af det med sagens beskaffenhed, som bliver eksklusiv på det interessante og det, der ikke vedrører almindelige skatteborgere.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Føi-ghel):

Må jeg takke for den velvillige behandling af det fremsatte forslag.

Jeg synes, det er fornuftigt og rimeligt, at man gerne vil se disse retningslinjer under udvalgsbehandlingen, og dem skal jeg nok præsentere. Det siger sig selv, at sagens beskaffenhed intet har at gøre med det, som hr. Wilhelm antydede. Det har intet at gøre med de juridisk interessante problemer. Det kan have noget at gøre med størrelsen af

[Ministeren for skatter og afgifter]

problemerne, og det kan have noget at gøre med problemernes kompleksitet – det er klart, en lille sag kan være meget kompleks, og en stor sag kan være temmelig enkel – men når forslaget fremsættes, er det, fordi jeg har den bestemte opfattelse, at der er måske langt større trang til, at de personer, der ikke sædvanligvis arbejder med revisor og advokat, får den retsbeskyttelse, der ligger i forsvarerbekendelsen, men det vil finde udtryk i de retningslinjer, som jeg vil udstede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om en reform af skattesystemet.

Af Lykketoft (S) m. fl.
(Fremsat 5/10 83).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):**

Det er jo altid en stor dag i folketinget, når vi skal diskutere skattereform, og heldigvis går det ofte på.

Dette beslutningsforslag er også i væsentlig grad en genfremsættelse af et forslag til skattereform, som blev fremsat af hr. Lykketoft for ca. et år siden. Dengang hed det beslutningsforslag nr. B 11, og vi debatterede det meget i detaljer her i tinget, og jeg skal derfor indskrænke mig til endnu en gang at kommentere visse hovedlinjer i forslaget.

Nøgleordene for det anførte mål med en skattereform, som forslaget lægger op til, er: enklere skattesystem, mere retfærdigt skattesystem, begrænsning af fradrag og nedsættelse af trækprocenterne.

Som jeg gjorde opmærksom på, da folketinget sidste gang behandlede det socialdemokratiske skattereformforslag, er det jo en målsætning, som samtlige folketingets partier vist fuldt ud kan tilslutte sig, men som jeg også påpegede dengang, er de midler, som socialdemokratiet ønsker at tage i brug, af en sådan karakter, at det anførte mål efter min opfattelse slet ikke nås.

Et af de væsentligste midler er indførelsen af et ændret system for beregning af statskatten, og jeg vil derfor i det følgende koncentrere mig om denne del af skattereformforslaget.

Efter forslaget skal indkomstskatten opdeles i to skatter: den ene er en ren proportional skat. Ligesom de kommunale indkomstskatter beregnes den med samme procent af hele indkomsten bortset fra et skattefrit mindstebeløb, altså det såkaldte personfradrag.

Det er hensigten, at den nuværende skat på første skalatrin, det såkaldte proportional skattestræk, skal føres helt til tops. Sammen med kommuneskatterne bliver proportional skatten i en gennemsnitskommune i alt ca. 48 pct.

Beskatningsgrundlaget er stort set det samme som hidtil. Rentefradraget beskæres ikke her, men nogle af de øvrige ligningsmæssige fradrag foreslår det socialdemokratiske beslutningsforslag nedsat eller helt afskaffet. Til gengæld forhøjes personfradraget lidt, og man forsøger derved at skabe en vis balance.

Den proportional skat, som er foreslået, er forholdsvis enkel. Den er fri for de meget høje marginalskatteprocenter og er dermed fri for nogen tilskyndelse til skattetænkning og til modvirkning af arbejdsindsats og initiativ.

Det kan man til gengæld ikke sige om den foreslåede tillægsskat på 25 pct. Den skal beregnes af indkomst ud over en beløbsgrænse, der efter en overgangsperiode skal være 175.000 1983-kroner. Sammen med proportional skatten på de 48 pct. i gennemsnitskommunerne bliver marginalskatteprocenterne for de højere indkomster således i alt omkring 73 pct.